

## ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:  
Pe an 18 cor. 1/2 an  
9 cor. 1/4 an 4-50 fl.

## Pentru străinătate:

Pe 1 an 24 cor  
1/2 an 12 cor.,  
1/4 an 6 cor.

# Unirea

## INSERTIUNI.

Un șir garmond:  
odată 14 fl., a doua  
oara 12 fl. a treia  
oara 10 fl.

Tot ce privește  
foaia să se adreseze  
la: Redacțiunea și  
administrațiunea  
„Unirei“ în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

## Invățăminte.

Scenele revoltătoare din parlament vor trezi în patrioții noștri alte sentimente, cari pentru viitorul acestui stat numai folositoare vor putea fi. Suntem altcum obișnuiți, că ce ușor uită maghiarii toate. Câte un moment neașteptat, câte un eveniment revoltător pentru hegemonia lor e în stare să sguode sentimentele lor până în temelii. Pumni se ridică atunci, glasuri stentorice sfășie spațiul parlamentului sau a cutărei casă comitatenză; în adunări publice, în casine, în declarații se întrec patrioții noștri în proteste și amenințări, iar prin coloanele foilor răsar floricele neobice-nuite din cari să agită mulțimea. Și apoi? La câteva zile totul e liniștit. În oficiile publice se lucră ca mai înainte, frazele foilor se par mai liniștite, revoltații să imblânzesc pe încetul iar la o lună e perfectă liniște și totul își ia cursul normal de mai înainte.

Servim cu câteva cazuri proaspete. Cetitorii noștri încă își vor aduce aminte de ordinul de zi al Măestății Sale dela Chlopy. Ca o bombă a căzut cuvântul împărătesc în agitațiile șoviniste maghiare din vremile acelea, cari băteau la porțile unității armatei. Ce revoltă a podus Chlopy în țara ungurească! Ce amenințări și proteste! Unii voiu să creadă, că pe urma aceasta rumpe revoluția. Nici luna nu s'a îcheiat însă și toate s'au domolit.

Un alt caz și mai proaspăt! Măestăte Sa a chemat la sine pe șefii coaliției, cari au ajuns stăpâni pe țară după trecerea la celea eterne a partidului liberal. Audiența aceasta istorică, fost scurtă și tristă pentru conducătorii națiunii.

Nu insistăm asupra amănunțelor din aceea zi memorabilă, constatăm numai că feliul cum s'a isprăvit cu Aponyi, Andrásși și Kosuth a revoltat opinia publică maghiară. Foile nu cruțau cuvintele căutând anume prilejul de a fi im-procesuate. Și? La câteva zile toate s'au liniștit. Să mai amintim și de bravura și de regimul lui Fejérvári, când deputați au fost alungați cu baioneta din parlament. Și totuși nu s'a prăpădit lumea. Ei, maghiarii uită iute.

Aceasta ce acuma să întâmplă în parlament este numai o școală, din acelea umiliri, pe cari le îndură acești oameni vrednici de compătimit.

Nu poate să fie un tablou mai înspăimântător într'o viață modernă de stat, ca aceea ce se întâmplă azi în parlamentul maghiar. Deputați trimesi în casa țării din încredințarea milioane sunt scoși afară cu forța brachială, iar cei rămași legiferează, desbat, ca în anii cei buni.

Noi cari suntem străini de ambele părți beligerante nu vom căuta motivele cari a îndemnat pe unii de a se opune iar pe ceilalți de ași lua rolul celui mai tare, ci vom relava numai din acest curios războiu câteva momente caracteristice.

Tisza, prezidentul actual al camerii, a spus că el ține strict la dispozițiile regulamentului camerii și nici cu o iotă nu se va abate dela usul introdus de foștii prezidenți ai camerii: Juszt și Apponyi. E drept, că nu este regulament atât de perfect în întreagă lumea, care să normeze toate situațiile, ce ar putea să obvină într'un parlament. În cazuri dubii e dreptul discrețional al prezidentului de a dispune și prezidenții o și fac aceasta de câte ori cere lipsa.

Pe vremea coaliției deputații noștri porniseră o aprigă campanie în contra legilor lui Apponyi, iar Croații obstruau împotriva limbii maghiare căilor ferate din Croația. Presidentul de pe atunci Juszt Gyula și înainte de acela Apponyi s'au folosit destule-ori de dreptul lor discrețional și nu mult au stat pe gânduri când aveau să suprimе libertatea de cuvânt a deputaților naționaliști în dietă. Și camera aplauda frenetic, căci doară vorba era de naționaliști. În legătură cu aceasta mai amintim adunările populare oprite, procesele de presă și politice toate aprobate de opoziționali și guvernamentali de-opotrivă.

Acum vine Tisza și îi lovește în cap cu uzul și dispozițiile create de 48-iști împotriva noastră...

Maghiarii uită iute și nu ne îndoim, că îndată-ce li-se va da prilej vor uita și loviturile ce le-au îndurat în zilele aceste în dietă. Un lucru credem însă că totuși va aduce cel puțin în parte roadele sale.

Vor învăța a considera libertățile publice sub alt raport. Acuma văd și ei, ce sunt măsurile aplicate de guvern împotriva lor, pe care coaliția le-au aplicat împotriva noastră. Vor învăța a considera, că libertatea trebuie să fie una și indivizibilă pentru fiecare cetățean fără deosebire de rasă. Altcum se întâmplă ușor de se răzbună toate împotriva lor.

Există un Nemesis în istorie și în ordinea morală a evenimentelor. Acei-ce au fost așa de nesenzibili pentru incalcările de drept suferite de alții tângesc și ei azi, în aceeaș osândă.

Au prilejul binevenit de a medita asupra înțeleptei maxime: „Ce ție nu-ți place“...

## Congresul din Alba-Iulia.

(Continuare și fine. Telegramme)

Prin morbul pretesei mele impedecat fiind de-a participa la epocalul meeting, salut pe acela și pe participanți aderând la toate hotărârile.

preotul *Băliban.*

Impedecați de adunarea municipală n'am putut lua parte. Salutăm adunarea și luptei începute dorim tot succesul, aderând la toate concluzile ce le veți aduce. Ioan Popu, Ioan Dejenariu, Nicolae Soloman, Nicolae Șerban, Valeriu Negrea, Traian Păcală, dr. Pandrea, dr. Negrea, George Vasu, Alex. Vasu, dr. Șerban, dr. Popescu, Mateiu Jiga, dr. Vasu, etc.

Salut cu bucurie marea adunare pentru apărarea religiei și apărarea limbii străbune.

*Un militant.*

Dovada mondială a fraților români la Alba-Iulia bineînțeles de toate limbile și glăsurile pământului că românul vrea să fie având de moștenire un izvor nesecat de mântuire și nu pierd în veci binecuvântată să fie de pronia divină cu mărirea străbună. Pentru Lunca Bihorului Tamaș protopop.

Salut marea adunare aderez la concluzile ei și doresc succes.

*Nicolae Racofa medic.*

Impedecați de vârsările Mureșului n'am putut străbate până la tren. Dornici și jalnici am rămas acasă. Cu sufletele noastre suntem acolo salută, soborul mareț și aderăm la toate concluzile ce se vor aduce întru apărarea bisericii greco-catolice române în numele poporului gr. cat. român din Bandul de Câmpie preotul Decei, Gligore Pop Stenau, Dumitru Tamaș.

Aderăm din toate simțirile concluzului adus. Oficialii institutului Riureana.

În numele comunei noastre întregi protestăm în contra înființării episcopiei gr. c. maghiare întrucât aceea este în detrimentul limbii noastre materne ne asociem adunării mari din Alba-Iulia solidari fiind cu rezoluțiunea acelei adunări urându-și rezultatul dorit pentru care lupta. Gură, comitetul par. gr. catolic.

Fiind prin intreruperea comunicațiilor impedecați a lua parte la adunare aderăm la concluzul adus de meeting. Cocian adv., Todoran E. Pap Pușkaș.

În mijlocul sunt atlet neamului cu sufletul și rugăciunile dela sfântul altar. Cine izbește în limbă izbește în religie ca două surori gemene. Să învingă cauza sfântă.

*Barboloviciu, vicariu.*

În suflet și noi suntem de față.

*Mocreni.*

Regret mult că din motive sanitare nu pot participa aderez la toate hotărârile aduse întru apărarea bisericii noastre naționale.

*Iuliu Pop.*

Din incredințarea tuturor credincioșilor bisericii gr. cat. din Coruia conștie de nedreptatea ce ne pregătesc vrășmașii tentând metropolia cu știrbire prin introducerea silnică a unei limbi străine în scumpa noastră biserică protestăm solemn și ne alăturăm la concluzile aduse. A. Marisa pr., Torisa jude, Gort cantor, Pop curator.

Jertfim o scurtă viață pentru apărarea bisericii și națiunii trăiască adunarea ne unificăm cu protestul. Meșeriași români din Câmpeni.

Ca mădulari ai neamului românesc simțim durerea aceluia când îi este periclitată limba și integritatea bisericii sale și ne

declaram solidari cu concluzile aduse de meetingul din Alba-Iulia întru apărarea acestor clenodii protestând solemn contra dismembrării parohiilor de către provincia noastră metropolitană. În numele românilor din jurul Crazei Moldovan, protopop, Fionta Podina, Orian, Oltean, Juhász, Calauz. Dr. Dragoș, preot, Dr. Pinteș, avocat, Oros Jeleurean, învățător.

Inteligența română din Câmpeni condamnă atentatul proiectat contra bisericii și națiunii salută adunarea, primește concluzile aduse.

Prin revărsarea apelor impedecați de-a lua parte, le salutăm adunarea, urând izbândă în lupta sfântă, Laurențiu Pascu protopop, Ioan Anca paroh, Dr. Virgil Radeș avocat, Victor Maior director de bancă, Ioan Duma, Nicolae Todoran, Vasile Pop, Nicolae Pop, Emil Călugăr, Ioan Todoran, Nicolae Muntean primar, Iuliu și Simeon Auca, Dr. Alex. Simeon, Dănilă Boilă, Beșă, C. Mustea, I. Todoran, L. Mitrofan, A. Meța.

Aderez trup cu suflet la concluzile meetingului cauza noastră sfântă să triumfeze. Sever de Barbu.

Țara Oașului, Parohia Trip, Calinești, și Lechința aderează la adunarea și primesc deciziunile de-a lor. Mirișan.

Uniți în cuget și simțiri cu apărătorii legii strămoșești, vă trimitem salutul frățesc și aderăm la hotărârile marelui adunării de astăzi. Intelectualii din Năsăud.

Protestăm contra atentatului îndreptat în contra bisericii noastre naționale, salutăm adunarea și aderăm la toate concluzile aduse. În numele curatoratului din Gherla: Aug. Iuliu Pop.

## FOIȚA.

### Tânguire.

*Triste ce mi s' gândurile,  
Mai nu le prind rândurile!  
Ochii mei sunt florile,  
Când se creapă zorile.*

*Trist îmi este sufletul  
Sovăielnic umbletu' ...  
M'amăgiră zările,  
De-am greșit cărările ...*

*Și de toate visurile  
Parte au abisurile.  
Caut zădarnic stelele:  
Multe mi s' greșele! ...*  
Vasile Al-George.

### Inserare.

*Vin de's negre zările,  
paseri călătore,  
Dar pe câte mările  
le 'nghitiră oare? ...*

*Plâng ou jale clopotele  
în apus de soare,  
Cresc duioase șopotele  
dulcilor izvoare.*

*Mulcomite vânturile  
bat domol prin vii,  
Risipindu-mi cânturile  
inimei pustii.*

*Harmecul nserărilor  
bate-a lirei coarde,  
Flacăra cântărilor  
sufletul mi-l arde...*

*...Stau și simt cum clipele  
zboară peste mine...  
Să le taiu aripele  
m'aș simți mai bine! ...*

Vasile Al-George.

### Legenda rozei de Grăciun.

de Selma Lagerlöf.

Traducere de Valeriu Crișian.

(Continuare și fine).

Dar sunetul clopotului se auzea tot mai respicat și peste câteva momente o lumină slabă a început a pătrunde printre arborii pădurii. Ținutul se putea vedea din ce în ce tot mai deslușit, iar lumina transformându-se într'un nor luminos trecea înainte peste ramurile uscate.

Acum vedea priorul Ioan, că zăpada s'a topit și natura a început a se trezi din amoroșia iernii. Mușchiul a îmbrăcat haina verzie; dealurile acoperite de mușchiu, sunt împodobite cu flori înmugurite, a căror

muguri pe încetul creapă și se văd niște flori frumoase de primăvară.

Înima bătrânului prior Ioan, văzându-le, îi saltă de bucurie.

Intr'aceea iar s'a făcut întunerec. Priorul credea acum, că întunerecul a invins lumina. Dar deodată un nou val de lumină a ezundat peste întreg ținutul, aducând cu sine murmurul lin a râulețelor, și căzutul șgomotos a cataractelor. Mugurii pomilor încolțeau și frunzele creșteau, și se părea, că fluturei verzi s'au așezat pe arborii pădurii. Dar nu numai flori, tufe, arbori s'au trezit la viață, ci și o mulțime de paseri cântărețe au împopulat pădurea. Într'un arbore bătrân era ciocănitorea, iar printre frunze, sarea dintr'un loc într'altul berbe celui. Graurii, cari călătoreau spre ținutul mai calde, s'au așezat pe vârful unui brad, să se odihnească; trupurile lor luceau în lumina aceea, ca o peatră scumpă de smarald.

O boare lină, caldă bătea înspre miază-zi, aducând cu sine semănțe de flori, cari în ținuturile mai reci, nu pot viețui. Le-a împrăștiat peste întreg ținutul și abia a ajuns sămânța în pământ, îndată a încolțit, a prins rădăcini, a crescut și s'a făcut o floare frumoasă.

Al doilea vântuleț a pșărat ținutul cu afene roșietice. Gâștele albatice și corcii treceau în stoluri, pițoiul și-a făcut cuib, iar veverița se juca pe vârful unui brad, cu un tuleu de cucuz.

## Raport

despre activitatea societății de lectură  
Inocențiu M. Clain — a teologilor  
din Blaj — pe anul societar 1911/12.

(Continuare și fine).

Societatea a ținut 6 șed. ord. administrative, 4 șed. extraord. și 5 șed. literare (2 comemorative.)

În activitatea literară avem un spor față de trecut. Au intrat la societate operate cu teme din domeniul teologiei, sociologiei și istoriei bisericești. Dintre operatele intrate trei s'au premeiat.

Tot în acest an societar s'a pregătit și ediția a II-a a Pregătirilor la moarte, — care ni-se cere din toate părțile. S'au revăzut și îndreptat conform exigențelor timpului. Vor apărea la toamnă.

Conform vechei tradiții a aranjat și un concert cu program bogat și variat. Ziaristica a vorbit numai cu laudă despre el.

Din venitele acestui concert jumătate s'au întrebuițat pentru biblioteca societății iar jumătate s'au destinat, ca ajutor de excursie membrilor absolvenți ai societății, — dacă vor face.

E o nouă țintă, o nouă cale, bătătorită pentru primadată de societatea noastră, pentru a-și completa, în felul acesta, educația membrilor săi, pentru care e întemeiată *primo loco*, aceasta societate.

Societatea prin o ședință comemorativă și-a adus aminte și s'a rugat pentru odihna sufletului fostului ei membru onorar dr. A. Bunea, care pe vremea cât a stat în fruntea seminarului nostru a participat și la ședințe povățuindu-ne cu bogatele sale cunoștințe.

La ședințele literare s'au perorat poezii din diferiți autori, cu deosebire din Coșbuc.

Pentru cultivarea membrilor săi societatea dispune de o bibliotecă bogată, a cărei stare cu sfârșitul anului trecut a fost de 2218 opuri în 2644 volume.

Biblioteca în anul acesta s'a îmbogățit, parte prin donațiuni parte prin cumpărări. Am primit următoarele donațiuni:

1. Bibliografia veche rom. 1508—1830. Bian-Hodos.

2. Publicațiunile fondului V. Adamachi T. IV. 1906—10.

3. Analele Academiei Rom. Sect. II. T. XXXII, 1909—10 Mem. sect. lit.

4. Analele Academiei Rom. Secția II. T. XXXII, 1909—10 Mem. sect. st.

5. Analele Academiei Rom. Secția II. T. XXXII, 1909—10 Mem. sect. ist.

6. Anal. Acad. Rom. Sect. II. T. XXXII 1900—10 Mem. sec. Part. adm.

7. Studiu asupra invențiunii statului între capital și muncă. N. Petrescu—Comneiu.

8. Legende, tradiții și amintiri istorice adunate din Oltenia și Muscel de C. Rădulescu—Codru.

9. Industria casnică la Români de Tudor Pamfile.

10. Literatura populară românească de Păculescu-Matei.

Toate acestea sunt donate de Academia Română.

11. A Nagyszebeni fögim. értesítője az 1910—11 iskola évről don. de direcțiunea gimnazială.

12. Necesitatea religiei pentru omenime de E. Elefterescu don. de autor.

13. Mangra, Tisza și Tribuna de dr. Al. Vajda-Voivod don. de I. Roșu.

14. Hittudományi folyóirat don. de E. Graur teol. an II.

15. Blajul de dr. I. Rațiu don. de aut.

16. Poetică și legendar poetic de dr. Rațiu și Al. Ciura don. de autori.

17. Anuar de geografie și autografie don. de S. Mehedint.

18. Șematismul Arhiepiscopiei gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș 2 ex. unul legat, altul broșat.

19. Analecte literare de T. Cipariu d. de Bibl. gimn. Loco.

20. Ceva despre mișcarea noastră literară mai nouă în Regat de Vasile Leichiția don. de autor.

21. Date istorice despre protopopiatele, parohiile și mănăstirile române din Maramurăș din timpuri vechi până în 1911 de Tit Bud don. de autor.

22. A fost odată... I. E. Toronțiu don. de tipgr. „Carmen“.

23. Adevărata bogăție de I. Agârbițianu don. de „Solia Satelor“ 3 ex.

24. Documentele privitoare la turburarea bisericească și apărarea P. S. S. Episcop Gherasim Saffirin don. de „Rom. Creștină“.

25. Offene Türen und andere Nowellen von Ana Harkutein don. de Oct. Pop teol. an I.

26. Seine Frage und andere Nowellen von Emma Haushofer-Merc. don. Oct. Pop an I.

S'au cumpărat toate publicațiunile și operele mai de valoare, apărute în ultimii doi ani.

Biblioteca noastră s'a înmulțit anul acesta cu 112 opuri în 116 volume. Adăugând suma aceasta la cea dela sfârșitul anului trecut, avem suma de 2330 opuri în 2760 volume.

Reviste am avut următoarele:

a) gratuite:

Albina, Antialcoolul, Câmpul, Jurnalul soc. agricole, Păstorul sufletesc, Păstorul ortodox, Revista teologică, Transilvania, Vatra școlară, Calea vieții, Cultura română, Cuvântul adevărului, Revista economică, Juni-

Vântulețul următor a adus cu sine mirosul dulce a sămănăturilor, sunetul prelung de talangă și sunetul buciului cio-bănașului. Pământul era acoperit cu floricele roșii, albe și albastre.

Priorul Ioan s'a plecat și a rupt o floare de fragă. Până când s'a ridicat fraga s'a copt. Din destulul pădurii a venit lângă femeie o vulpe, cu patru pui și aștepta să o netezească. Femeia s'a aplecat și a început a o netezi. Buha a plecat la vânat, dar s'a speriat de lumină și s'a băgat iarăși în culcușul ei din stâncă, pentru ea să doarmă mai departe. Cucele striga, iar muerușca era cu un ou în gură, desigur cantă vre-un cântec, unde să-l lase.

Tatăl copiilor ședea la o parte pe un ciob și mânca smeară. Din desigur a auzit un momăit, iar el a rupt o creangă și i-a dat una peste nas, jupânului Nicolae. — Dute'n bărlig! Asta e împărăția mea! — Astfel zise. Ursul s'a întors și a intrat iarăși în smeariș.

Într'un loc era un vârtej de vânt, care a adus cu sine praful galben al sămănăturilor. Dino scorbura curgea mierea albinelor. Flori aduse din alte țări înflorau una după alta și păreau cari de cari mai frumoase. Iar printre murșin își ridica creștetul o roză frumoasă. Bătrânului prior i-a venit în minte că i-a promis episcopului Absolon un buchet frumos de flori, dar încă nu era hotărât să-l face. Florile înflorau

într'una. Episcopului a voit a-i trimite din cele mai frumoase.

Venea o boare lină din ținuturile calde de miază-zi. Zimbetul senin a verii se vedea în întreaga natură.

Ce va aduce valul următor, pentru a potența bucuria asta? — se gândea priorul Ioan. Lui i-se părea, ca și cum ar aduce cu sine murmurul tainic a ținuturilor îndepărtate. A observat apoi, că pădurea a amuțit. Pasărea a tăcut, creșterea florilor s'a oprit. Apropierea fericirii l'a impresionat atât de mult, că i-s'a oprit bătaia inimii, ochiul s'a umplut de lacrimi și sufletul dorea să se ridice la înălțimea vecinică. Din depărtarea nețărmită să auzea un sunet lin de harfă și un cântec plăcut.

Bătrânul prior și-a împreunat mâinile spre rugă și a ingenunchiat. Pe față i-se reoglinda fericirea cea mai mare.

Din înălțimea norilor sunau harfele cerești și sunetul dulce, ingeresc.

Cetele ingeresti erau deja așa de aproape, încât bătrânul prior le-a văzut aripile albe, ca neaua.

În jurul priorului sburau pasările, unele i-s'au așezat în palmă. A venit și o turtureică, aceasta s'a așezat pe umărul grădinarului și își freca aripioarele de fața grădinarului.

Ingerii deja erau așa de aproape. Bătrânul prior s'a plecat pân' la pământ, ca să salute cetele cerești.

Dar deodată întunerecul iarăși s'a coborât, ca un vâl greu, sufla vântul rece de iarnă, florile s'au uscat, a încetat murmurul lin a apei, iar frunzele vestejite, cădeau încet, însoțite de un foșnet ușor.

În momentul acesta i-a venit în minte, că episcopului i-a promis flori. Pipăind s'a întins după flori, dar va găsi bare-mi o singură floriceică. Dar simțea, cum înghiață pământul, pe care îl acopere vâlul alb de zăpadă.

Atunci inima i-a fost cuprinsă de o durere nețărmită. Nu s'a mai putut ridica dela pământ și acolo a rămas, pe pământul rece.

Grădinarul și cu hoții s'au întors la peștera și numai atunci au observat, că priorul Ioan nu e cu ei. Au aprins o făclie și au mers întru căutarea lui. El zăcea întins pe pământ. Era mort.

\*

L'au dus apoi acasă și atunci au observat, că are în mână o rădăcină de floare. Grădinarul le-a luat și le-a sădit în grădina regretatului.

Le-a îngrijit toată vara și tot aștepta, să înflorească. Dar totul a fost înzădar. A sosit și iarna, frunzele, florile s'au vestejit.

Văzând, că numai înflorește nu s'a mai interesat de ele.

Dar în seara de Crăciun, când și-a adus aminte de clipele, în cari a murit bunul lui prior Ioan, s'a dus în grădină. Și iată!

mea literară, Viitorul, Natura, Foaia Școlastică, Egyházi müpar, Cultura Creștină (6 ex.) Revista catolică.

b) abon. de jumătate:

Religio.

e) abon. întreg:

Luceafărul, Ramuri, Convorbiri literare, Viața Românească, Fiacăra, Egyházi közlöny, Urânia.

Ziare:

a) gratuite:

Românul, Gazeta Transilvaniei, Drapeul, Unirea (2 ex.) Telegraful Român (2 ex.) Libertatea cu adanșele, Foaia Interesantă, Tovărășia și Bobârnaci, România creștină.

b) abonate de jumătate: Tribuna și Az Ujság.

Aducem și pe această cale mulțumitele noastre tuturor binefăcătorilor și sprijinitorilor. Starea casei cu finea anului trecut a fost de 2844 cor. 13 fl. iar cu finea acestui an este:

a) 52 obligații în valoare de	371 80 cor.
b) La Patria libelul Nr. 1448	2613 70 "
c) La Arieșana lib. nr. 439/II	86 34 "
d) " " " " 1528	44 22 "
e) " Economul " " 2694	104 53 "
f) În bani gata	17 02 "
<b>Total</b>	<b>3237 60 cor.</b>

Comparând suma aceasta de 3237 60 cor. cu averea soc. dela sfârșitul an. trecut de 2844 13 cor. căpătăm un plus de 393 47 cor.

Societatea noastră mai dispune și de alte fonduri și anume, unul pentru monumentul celui bărbat, a cărui figură măreată din iatunecimea trecutului strălucește atât de luminos: Inocențiu M. Clain.

1) Fondul acesta cu sfârșitul anului trecut a fost de 859 35 cor. iar cu sfârșitul anului e de: a) La Patria lib. Nr. 1619 cor. 854 88, b) La Detunata lib. Nr. 211, cor. 61 31, c) Arieșana lib. nr. 1160, cor. 2 50 Total 918 69 cor. Față de anul trecut este un plus de 59 34 cor.

2) Fondul pentru ridicarea unui mauseu la mormântul lui Bunea depuși la Patria lib. nr. 2653 e de 452 65 cor. Prin urmare totala avere în bani a societății

Din rădăcinile acelea a înflorit o floare, cu potirul argințiu.

Grădinarul a rupt câte-va flori, să le ducă episcopului Absolon.

Intrând la episcopul i-a zis: — Acestea ți-le trimite priorul nostru Ioan. Ți-a promis, că-ți va aduce niște flori din pădurea Găinge, în seara de Crăciun. Episcopul le-a dat bilet de libertate hoților din pădurea Găinge.

Monahul s'a dus cu biletul la peștera hoților. Răufăcătorii s'au coborât din pădure, iar monahul-grădinar și-a ales de locuință peștera aceea. A trăit mult timp aici în post și rugăciune.

Pădurea din Găinge de atunci încoace a rămas iarna pustie. Sărbătoarea aceea se ține și acum an de an, când înflorește floarea aceasta, pe care a rupt-o priorul Ioan. Să numește roza de Crăciun. În totdeauna pe la Crăciun înflorește floarea ei arginție și își desvoaltă cotorul lung, verde, ca și cum par-că n'ar putea să uite, că oare când era regina florilor, din grădina Crăciunului.

este: 3237 60 cor. avere proprie, 918 60 c. fond. I. M. Clain, 452 65 cor. fond. dr. Aug. Bunea. Total 4608 94 cor.

O direcție a activității societății noastre a fost și colitarea de cărți traduceri și prelucrări din autori străini.

Cărțile se păstrează în arhivă și noi dispunem de:

1. Vatra familiară de Vetzell 11 ex. ed. I și 1698 ex. ed. II. S'au desfăcut în cursul anului 152 ex.

2. Tragedia Calvarului de H. Bolo 140 ex. S'au desfăcut 43 ex.

3. Mântuiește-ți sufletul de Toussaint 553 ex. S'au vândut 140 ex.

4. Pregătiri la moarte de A. M. Liguori 1 ex. S'a epuizat.

5. Duh muscălesc de Bolanden 2 ex. S'a epuizat.

6. Epistole către un preot tinăr de A. Melcher 1 ex. (par. I.) S'a epuizat.

7. Epistole către un preot tinăr. A. Melcher 165 ex. (par. II.) S'au desfăcut 33 ex.

8. Album Bunea de Clericii din sem. B. Vestiri 1139 ex. S'a vândut 42 ex.

Se mai află în arhivă, pe lângă diferitele ziare acte și documente și 3327 ilustrate cu corul, orchestra și bina societății din 1909. Se vând în favorul orfanotrofiului. S'au desfăcut peste an 110 ilustrate.

În chipul acesta ni-se prezintă activitatea societății noastre. O muncă vastă, o muncă conștie pentru înfăptuirea anumitor ținte. O societate cu temelii solide, cu orienturi largi și bine hotărâte. O societate cu un trecut bogat și cu un viitor plin de nădejdi, o societate gata a-și incununa fruntea pestei doi ani, cu o existență de cinci zeci de ani.

Înainte de a încheia aducem mulțumitele noastre tuturor sprijinitorilor atât cu fapta cât și cu vorba.

Blaj la 10 Maiu 1912.

Teodor Groza,  
prezident.

Ioan Bejan,  
secretar.

## Corespondințe.

### Scrisoare din București.

— Dela corespondentul nostru particular. —

(Armistițiul în politică. Oaspeții României. Serbătorii de bucurie și doliu. Reviste literare. Edilitate.)

București, 22 Maia c. v. 1912.

Antagonismul dintre partidele noastre politice, — care dela venirea la putere a actualului minister conservator, făcea atât zarvă în țeară, prin desele întruniri, oari devenise interminabile — a încetat deocamdată; cel puțin, multele și populatele întruniri prin aducerea poporului dela țeară, s'a suspendat și numai prin gazetele de partid își mai trimit politicienii noștri săgeți unor altora, dar și aceste mai domoale căci vorba e, să se facă împăcare între guvernamentalii conservatori și cei democrați. Se vorbește mult de aceasta pace, tratative au fost și sunt, dar deocamdată cu începutul vacanțelor de vară, avem de fapt armistițiul. Dată fiind puterea guvernului și frunțașilor conservatori, nu se credea că aceste lupte să provoace totuși o premenire în guvern, mai ales că nu s'a făcut în cadrul unor mari principii de guvernament, ci în chestia concesiunii societății tramvaielor comunale,

care putea fi adusă la rezon fără a fi nevoie de aceasta premenire, căci prin aceasta s'a dat opoziției unite, o jumătate de satisfacție în chestia tramvaielor, chestie care dacă nu era curată, cum zic, nu merita atâtă importanță ca trei ministri: Carp, Filipescu și Delavrancea să se retragă.

Ea și la timp acest amestitiu căci trebuia să facem loc altor chestii la ordinea zilei.

România noastră, a devenit un factor important în politica esternă, toți ne dau atenție, toți ne vizitează. Ne vizitează Moștenitori de tron ca al Austro-Ungariei, Germaniei, Turciei și mai înainte chiar împăratul Austriei etc. ba se vorbea odată și de împăratul Wilhelm al Germaniei și e foarte probabilă aceasta vizită, cât de târziu. Acuma de curând, am avut vizita d-lui Deschanel președintele camerei franceze, un serios candidat pe viitor de președinte al Republicei. Apoi vizita d-lui Felix Roussel președintele conziliului comunal din Paris. Alta mai proaspătă. Vizita vice-președintelui cons. comunal D. Giron cu alți 3 consilieri.

Au rămas toți suprinși de primirea simpatică ce le-am făcut și oficialitatea dar și poporul în genere. Nu-i vorba, i-am și amestit pe francezi cu banchetele ce li-s'a dat, și cu dragostea ce le-au dovedit românii pentru Franța!..

Păcat numai ca aceasta Franța ca Republică, nu se interesează de România ca Imperiul lui Napoleon.. și în primul loc ar trebui să capaciteze pe aliata sa pe Rusia. ca în interesul lor, să restituie Basarabia ce a rupt-o din trupul Moldovei acum 100 ani; și chiar ca resplată că, aceasta România mică, a scăpat pe Rusia, de rușinea la care ajunsese la Plevna, căci până-când Rusia nu va îndeplini acest act de dreptate, să nu mai aștepte dela români simpatie ci numai isbucnirea urei și rezbunării!

Între serbătorile cari în primăvara aceasta sunt numeroase, ca obicinuitul 10 Maiu cu proclamarea Regatului, sărbătoarea de 3/15 Maiu, apoi congresul Ligei culturale, serbătorile pressei și altele, este și serbătoarea comemorativă de jale a răpirei Basarabiei de către rudele noastre ortodoxe și pravoslavnice rusești, de către Rusia protectoară?? Creștinilor ortodoxi!

Rusia a tinut să serbătorească ruperea Basarabiei din trupul Moldovei și alipirea ei la Rusia acum 100 ani.. Bine a făcut, căci aceasta provocare este în interesul nostru de-a o cunoaște mai bine, de alta parte s'a compromis ea, căci prin faptul că o națiune serbătorește cucerirea unei țări, nu prin luptă ci prin furt și pe baza dreptului „celui mare“ dovedește că nu merită simpatia și respectul celorlalte popoare civilizate, iar cu deosebire poporul român prin contra serbătoare și cântece de jale, i-a arătat că ce resplată se poate aștepta în viitor pentru aceasta răpire! În toată țeara sau ținut întruniri de protestare, și cu deosebire la Ateneu. Liga în frunte cu secretarul ei d. Iorga prin o expoziție basarabiană în saloanele Ligei. Academia însăși prin o solemnă ședință a comemorat ziua de doliu a răpirei Basarabiei.

Până-când vom purta acei doliu? Cine știe? Și te întrebi că oare n'era mai bine ca în războiul dela 1877 a-i lăsa să-i măcelărească turcii și chiar să ne alieem cu

aceștia contra Rusiei, și azi nu numai ne luați restul Basarabiei până la Prut ci ar fi fost siliți să ne restituie întreaga Basarabie până la Nistru, căci sigur ar fi fost bătuți și umiliți! Sau mai recent cu ocazia războiului cu Iaponia să fi cerut alianța acesteia în contra Rusiei? Viitorul, cred că ne va arăta, că oamenii noștri politici, nu vor mai pierde asemenea ocazii cari ne ofer răsbunare și întregirea patrii sfâșiate de dușmanii romanismului.

Alta sărbătoare mare, la care va lua parte toată Curtea regală, va fi la Iași, Dumineca viitoare, când se va inaugura statua lui Cuza primul domn al României unite de azi! Va fi o sărbătoare de bucurie pentru Unirea, deși numai parțială, a doua țări surori, și de reamintire a marilor fapte ale domniei Domnitorului Cuza! Dar reamintirea aceasta se leagă și de altă neamintire...

În apotheosarea faptelor lui mari, fi vor oare de față și de aceia cari în istorica noapte l-au silit se iscălească demisia pe un petec de hârtie întins pe spatele încovăiate ale unuia din conspiratori?

Ziarele de azi apar cu diferite ilustrațiuni de pe timpul lui Cuza, o ilustrație cu asemenea scenă din aceea noapte cred că ar avea efect. Detronat, alungat și acuma rechemat, laudat, serbătorit.

Tempora mutantur... Dar spre lauda noastră, noi românii am fost totuși mai civilizați și mai umani decât Sârbii, aceștia nu s-au mulțumit numai cu detronarea ci pe Regele și Regina lor, Alesandru și Draga i-au omorât de-a binele i-au făcut harcea-parcea și i-au aruncat și pe fereastă!.. Oare Sârbii aceștia vor ridică vre-o statuă cândva Regelui lor??!

## Echo la apelul unui cleric.

Trăim zile grele! și poate, chiar vicisitudinile vremurilor sunt acelea, cari ne silesc, ca umăr la umăr să lucrăm. Istoria ne arată destule exemple, că unitatea gândurilor, concentrarea forțelor au fost numai în stare să facă, ca un popor plin de energie, fără frică și cu firmă speranță să steie în fața pericolului. Da, căci ridicarea indivizilor peste egoismul nimicitor atâtor ideale, a fost singurul motiv al învingerii!

Drept aceea glasul „unui cleric” în nr. 52 al „Unirii” nu s'a ridicat numai din senin, ci că ceva ne amenință. Că ce, știm și simțim cu toții.

Ideia e minunată! Să ne deie numai bunul Dumnezeu aceea lumină, care să lumineze mințile noastre tinere și să încălzească inimile noastre pătrunse de glasul fratelui nostru cleric, ca idea trup să se facă.

Iubite frate, lipsa arzătoare a acestei „asociări” o simțim și noi! O primim, ca ceva necesar pentru existența noastră națională.

Nu putem însă să facem nici o obiecție încă, până nu am fi pe deplin încurcat, cum adecă s'ar intenționa, de a putea realiza acest plan edificator. Să i-se deie o direcție, o hotărâre mai pozitivă, ca așa apoi și noi să putem contribui la realizarea lui!

Glasul tău a aflat echo în inimile noastre și dorim, ca acela să fie pătruns în inimile tuturor, la cari te-ai adresat în apelul tău!

Noi suntem primii cari după putințele noastre ne aderăm.

Timpul e suprem și terenul ne așteaptă!

Te salută cu toată căldura inimilor lor, a tăi frați în Hristos

*Teologii din Ungvar.*

## Dela „Banca Generală de asigurare”.

Luna trecută Maiu, a fost pentru afacerile „Băncii generale de asigurare” o lună de progres constant, în care s'au obținut rezultate bune atât ce privește afacerile de asigurării contra focului, cât și cele asupra vieții.

Astfel:

1. La asigurările contra daunelor de foc. Banca noastră de asigurare a emis în decursul lunii trecute 516 polițe nouă pentru valori asigurate de K. 1.357,844 — cor. și cu un incasso anual de K 6205.37. Peste tot în decursul celor 5 luni de zile de când banca de asigurare și-a început activitatea s'au emis peste 2000 de polițe cu un incasso — după detragerea stornărilor — de cca 22,000 — cor. Valorile asigurate sunt aproape șapte milioane cor. Pagube până acum banca noastră de asigurare încă nu a avut.

2. La asigurările asupra vieții „Banca generală de asigurare” a primit în luna Maiu 63 de oferte în sumă totală de cor. 256,900 — și a eliberat 61 de polițe pentru un capital de K. 234,400 — Incasso anual al polițelor eliberate în luna trecută face K. 12,134.34. Peste tot în decursul celor cinci luni de activitate trecută, banca noastră de asigurare a primit oferte de asigurări de peste 1 milion 100 de mii și a eliberat polițe de peste 800 de mii de cor. Incasse total dela 1 Ianuar încoace este aproape 37,000 — coroane.

Incasso ambelor secțiuni de foc și viață este deci de aproape K. 60,000 —

În luna Maiu Banca de asigurare a mijlocit și însemnate afaceri de asigurări contra grindinei. Aceste afaceri — și până a le putea face în cont propriu — continuă a le mijloci pe întreg sezonul. Prin urmare publicul nostru interesat este rugat să contracteze astfel de afaceri prin banca noastră de asigurare, care le mijlocește prompt și în condițiuni avantajoase.

După cum suntem informați cu finea lunii curente se va încheia bilanțul pe jumătatea primă a anului, care bilanț va fi pertractat în ședința plenară a direcțiunii.

## Noutăți.

**Pentru sfânta Casă din Loreto.** În scopul pregătirii unui rând de vrednice ornate sacre după ritul bisericeii gr. cat. românești pentru vestitul sanctuar al Precuratei Vergure Maria din Loreto — în Italia — au mai rinevoit a contribui: A. Bruchental preteasă în Bicaz 4 c. M. O. S. Tanco preot în Monor a colectat dela credincioșii săi 180 c. 40 fil. V. Pandrea preot Aranykut 20 c. Vilma și Antonia Pop, ficele preotului din Mocira A. Pop, au colectat 29 c. B. Banciu preot Olpret 4 c. P. Vlăduțiu

preot a colectat în Fizeșul Gherlei 6 c. 08 fil. preotul Alexandra Ciacoiu din Țintea întru amintirea repaus. sale soții Gabriela 10 c. Atanasiu Sângeorzan cleric abs., Ioan Nemeș cleric abs. câte 1 cor., Iuliu Ardelean cleric abs. 20 fil., Emilia Deac — ficea preotului din Sec Traian Deac, a colectat 23 cor 40 fil., doamna Regina Farcaș preteasă din Sec a colectat 26 cor. 40 fil., Ambrosiu Plaian preot în Viz-Silviaș—Heșdate a colectat 10 cor., Cornelia Pașca, preteasă în Silimeghiu 10 cor., L. Roșian, Poiana-Arieș 5 cor., Sofia Simu măr. Moldovan, Turda 5 cor., H. Bucur, Indol 3 cor., un preot anonim din jurul Becleanului 10 cor., Ioan Murășan, preot în Lona, a colectat 20 cor., Victor Avram, absolvent de teologie, a colectat în Capolnoc-Mănăstur 32 cor. 60 fil., Ioan Bătiș, învățător penz. în Cușdrioara 2 cor., preștii Ioan Moldovan, Ioan Bochiș sen. Ioan Bochiș jun., Simeon Pop, Ioan Tarța, Vasile Borgovan, Mihail Nemeș și Mihail Pop, din tractul Giulei, câte 1 cor., Bazil Oltean, preot în Valasut 80 fil., Eugenia Crișan, Micuș 4 cor., Victoria Trif, preteasă în Babța și ficea sa Leontina 8 cor. Gherla, la 12 Iunie 1912.  
*Dr. Victor Bojor, profesor de teologie.*

**Examenul de maturitate în Blaj,** în anul școlastic 1911/12 — s'a terminat Sâmbătă în 8 Iunie st. n. cu următorul rezultat: **Maturi cu eminentă 10:** Petru Cismaș, Victor Crișan, Vasile Desmirean, Teodor Mureșan, George Păcurariu, Aurel Pop, Mircea Pop. Traian Popa, Alesandru Rus și Nicolae Voicu. — **Maturi cu bun 11:** Eugen Albu, Teodor Florea, Gregoriu Geaflea, Ioan Groze, Cornel Iubaș, Gregoriu Pădurean, Ștefan Pantea, Isaia Popa, Emil Stoica, Flaviu Vilt și Brut Vlăssa. — **Maturi 23:** Laurențiu Băbușiu, Aurel Bulicrea, Aurel Caliani, Gavriil Codrin, Nicolae Cosma, George David, Ioan David, Valer Drăgan, Ioan Gafton, Teodor Gruțița, Dumitru Hârșan Laurențiu Leșnican, Virgil Mărian, Ioan Mețea, Remus Mezei, Eftimiu Pandrea, Gligor Popa, Traian Popoviciu, Crăciun Radu, Samuilă Socol, Zaharie Ștef, Ioan Târziu și Emilian Vlad. Au căzut din câte un obiect: 11 iar din mai multe obiecte 2.

Comisar ministerial a fost d. Anton Kalkbrenner, director gimnazial în Caransebes.

**Examenul scripturistice de maturitate la gimnaziul superior fundatinal din Năsăud** s'au început în 22 Maiu și s'au finit în 25, examenul verbal s'a început în 4 Iunie, s'a finit în 7 Iunie cu următorul rezultat: **maturi cu eminentă** Tit Malaiu și Remion Pop; **maturi cu bine** Augustin Bud, Valeriu Chibulecutan, Osiăș Engelberg, Petru Feneșan, Iacob Oncu, Iacob Petri și Grigoriu Ursace; **maturi** Ioan Artene, Ioan Bărbos, Ioan Buzila, Aurel Butean, George Coșbuc, Emil Cotuțiu, Cornel P. Cotuțiu, Pavel Gălan, Grigoriu Manu, Ioan Marșeu, Augustin Mureșan, Ioan Pop, Ioan Sodor, Victor Drăgan și Alesandru C. Cătinaș.

**Errată.** În nrul trecut al foii noastre articolul *Nina Cseregedi n. Ciato*, e a se ceti în alineatul al doilea șirul al 4-lea 23 în loc de 2—3 și în șirul al 6-lea a muncit în loc de a murit.

**Necrolog.** † *Ioan Zagrean*, inv. conf. gr.-cat. după un morb greu și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului, Miercuri în 5 Iunie a. c.

— † *Floarea Marcu n. Dorgo*, preteasă văduvă, a repauzat în 10 Iunie în al 64-lea an al etății și 7-lea al văduviei. împărțită fiind cu ss. taine.

*Odihnească în pace!*

# Partea Literară.

## VOEVOZII.

Povestire originală a „Unirii“.

de Dela Bistrița.

(Continuare).

Trotușan mai curajos din fire, după-ce făcu o adâncă închinăciune lui Vodă, începu cu glas tremurător și încet:

— Am auzit că Măria ta caută scrisoarea ieromonahului Gherasim, uite-o e la mine.

Zicând aceste cuvinte jupânul întinse răvașul închis și prefăcut de Moțoc, Măriei Sale. Apoi începu iar a rosti cu aceeași neliniște:

— Doamna Ruxanda cu logofătul Dragomir incredințară răvașul jupânului Moțoc, care l'a deschis și l'a cetit din capăt în răscapăt; și văzându-i cuprinsul, socotit-a de bunăcuviință să-ți facă Măriei Tale mare bucurie: să-ți aducă pe jupânița Ruxanda dela mănăstirea Putnei, unde se aflase până acuma, ca sora Pulheria.

Jupânul Moțoc a compus scrisoarea la loc și ni-a însărcinat să ți-o dăm Măriei Tale, s'o cetești și Măria Ta!...

— Apoi ce îndrăzneală și obrăznicie e una ca asta? ca voi, moșicilor nerușinați, să deschideți răvașul ieromonahului lăsat mie?

Vodă zise aceste cuvinte cu glas puternic, de răsună calemul domnesc. Apoi ajuns la culmea mâniei, zvârlind scrisoarea în capul lui Trotușan, răzni:

— Vă osândesc la moarte pe tustrei, mâni are să vi se tae capul!

La aceste cuvinte jupânii palizi ca moartea, se azvârliră la picioarele Voevodului și cu mâinile împreunate grăiau:

— Iertare, Măria Ta! Nu suntem noi de vină — de vină e jupânul Moțoc. Indură-te Măria Ta, de noi și de copiii noștri!

Maica Zenaida leșină de spaimă. Vodă întăritat făcu sămăn cu mâna arnăuților să încātușeze pe cei doi boeri nemernici. Jupânii plângeau, șovăiau, se văteau... dar nimica nu mai folosi!

— Indură-te, Măria Ta, — grăi eco-naama Paraschiava, inspăimântată și cu lacrimi în ochi: Indură-te, Măria Ta! doar jupânul Moțoc vine în urmă cu domnița Ruxanda!

Adouazi toată Suceava: Domnul, boerimea și norodul eși în ocolul târgului, unde calăul tăea capul celor doi jupâni: Mărza și Trotușan.

Numai Moțoc scăpă cu viață.

### CAPITOLUL XXXII

Ca un fulger năprasnic străbătu plaiurile, munții și văile Moldovei zvonul războiului.

Pe loc, cum Vodă Ștefăniță află că jupânul Moțoc fugise cu domnița Ruxanda spre țara românească, porunci Vernicului de sus și de jos să strângă oastea'n picuri, s'o miște împotriva lui Radu dela Afumași. Oștile Moldovei de sus aveau să se întâlnească cu cele de jos în preajma Bârladului.

Timp de-o săptămână — ziua și noaptea — curgeau în jos, spre Bârlad, cete-cete de ostași în jainice, înfiorătoare suspine din surle și buciume.

Pe zmeii iuți și sprinteni ca vântul străbăteau în goană nebună călăreții și plăeșii,

legănând paloșele sulitele 'n vânt — în frunte cu Vodă Ștefăniță.

Oștile călări trecură Siretul înnot — și pe valea Siretului și a Bistriței alunecau în inima Moldovei.

Ochii cumpliti ai lui Ștefăniță — arzători de ură și răzbunare, oțereau, înfiorau pe vitejii oșteni. În preajma-i călăreau hătmanii, mari vătămani și armași, cari le țineau înfipti ochii erunți dușmănoși în zarea întunecată și pustie a nopții; — frământând și culcând la pământ dudăele miriștilor, păpușoale deabea incolțite pe lanuri; lăsând în urmă târguri și sate în vaet și plânset...

Clopotele schiturilor și bisericilor umpleau lumea de spaimă cu vaerile lor, sunătoare a jale și pustiu...

Departe — pe undele valurilor și pe șoaptele vântului veneau ascuțite înmlădieri de buciume și cornuri; miile de sulite și sănețe sclipeau ca argintul la lumina de soare...

Dinspre Iași căpitanul Movilă aducea oștimea călare în fugă de fulger.

Oștile lui Ștefăniță se întâlniră cu ale lui Movilă — la Ruginoasa.

După un popas mare și lung, în care frații de oaste își dădură mâna și se cinstiră cu vutcă, alinându-și foamea cu pâstrama prăjită pe jărătic, porniră iarăș la drum. În cântece îmbărbătătoare, în sunete de tobe, în nechezări de cai semeți.

Vodă cu căpitanii oțeriți alunecau cu ochii înainte, spre câmpiile nemărginite și spre dealurile Carpaților, împurpurați de razele însângerate ale apusului de soare.

După două zile de obositoare alergare cu scurte popasuri, călărirea lui Vodă ajunse'n Bârlad, unde'l aștepta oastea țarei de jos. Câmpiile Bârladului păreau înmlăbite de corturile oștilor întâlnite. Un fior de respusă bucurie tresări în mulțimea oștenilor la sosirea lui Vodă, — pecând vechile armonii și fanfare de cornuri, surle de buciume îndemneau pe voinici la luptă crâncenă, de moarte.

Dupăce Vodă isprăvi statul înjghebarii de luptă, tunurile porneau singure înainte până la hotarale țarei. Din urmă Vodă dădu poruncă, ca oștile să se 'mpartă 'n două. Jumătate din pedestrima în frunte cu o mână de păcuri călări să apuce spre Focșani, iar cealaltă să ia drumul în jos, spre Tecuci; pecând tunarii tăiau mijlocul Moldovei.

Într'o larmă surdă, ce zgudue pământul și cutremură văzduhul, s'o culce la pământ. Potopul de sulite de oțel orbeau vederea la lumina din soare: flămurile oștilor fălfăiau cu mândrie printre sănețe, arcuri, săbii și coase.

Cetele înaintau mereu înainte în melodiile triștelor, surlilor și buciumelor, îngă-nate de suspinele apelor, de freamătul codrilor, de plângerile clopotelor, înfiorând de spaimă pământul românesc.

Oastea lui Ștefăniță trecuse dedemult Milcovul, vechea graniță dintre voevodatele îndușmănite. În eale, oștile Moldovei îngrozeau bătrânii, femeile și copiii: prădând, jăfuind, dând foc satelor și târgurilor românești.

În negura inserării, se zărea Râmnicul dedeparte cu turnurile lui ascuțite și lungi.

Sufletul lui Ștefăniță tresări de bucurie, amintindu-și că'n Râmnic bunicul său, Marele Ștefan Vodă, invinse pe Munteni și că pe locul acela durase, spre vecinică pomenire o biserică amintitoare de biruință.

Oastea poposi pe valea Râmnicului înnoptând sub cerul deschis. Căpitanii în frunte cu Vodă intrară în târgul pustiu, cruțindu'l de sabie și foc, de dragul sfântului lăcaș ridicat de Ștefan Vodă. Fruntașii cu Ștefăniță găsiră gazdă prietinoasă la mănăstirea Râmnicului, căreia Marele Ștefan îi lăsă o Evanghelie legată'n copeii și scoarțe de aur, odăjdii scumpe și pungi pline de galbini.

Starețul Pancuite primi mai mult de frică decât de bunătate, pe Moldoveni, cu cari părea că are legătură de prietenie, pe urma binefacerilor din trecut.

La masa mare întinsă de călugări, cât ai da din ochi, lângă Vodă luă parte și cuviosul Stareț, imbiind pe Vodă să tot guste din pârpaliturile de pui și din vinul vechiu de Odobesti.

— Să bem, fraților, zise Vodă către căpitanii, — să bem în cinstea și pomenirea bunicului nostru, Marele și sf. Ștefan, care aici invinse pe Români!...

— Să bem, Măria Ta, — reluau căpitanii — și el să ne ajute, ca și nepotul lui, Măria Sa Vodă Ștefăniță, să învingă și de astă dată pe dușmanii lui de moarte... să bem, Măria Ta!

Cu toți se îndemneau la băute și mâncate, numai starețul singur nu bea nici mânca, ci privea cu ochi indoelnici la chipul lui Vodă, infumurat de puterea vinului, ca și când i-ar șopti: „dar cine știe, dacă și de astă dată vă vor ajuta soarta și norocul!“

— Dar Sfinția Ta nu bei cu noi? Bea părinte, cât ești cu noi, c'apoi cine știe, când vei mai bea... zise Vodă plin de mulțumire.

— Ei bine să beau și eu, dacă dorești, Măria Ta, răspunse scurt starețul, golind un pahar de vin.

— Ei și ce zici, Sfinția Ta, are să ne meargă și de astă dată bine? îl întrebă căpitanul Movilă.

— Păi ce să zic eu, că pe mine nu mă prea tae capul la al'dea războiului. Noi călugării ziua și noaptea ne rugăm, hatem matanii pela toți sfinții, ca Atot-puternicul să ni cruce de sabie și foc, de foamete și ciună... că doar și voi simțim jalea poporului istovit de-atâtea războaie.

— He, he, taică Părinte — zise Vodă, bătându'l pe umăr, — război ca acesta n'a mai fost și n'a mai fi în țara românească! Părjol și puzderii avem aă facem din moșiile vrăjmașilor noștri! Prea și-au făcut răs de noi căinii de români!

— Și ci-că s'ar zvoni printre români, că războiul e de dragul unei jupânițe... Astea's numai snoave pe semne, că, dragă Doamne, n'am ajuns vremile lui Por Împăratul!

— Ba mai rele, taică părinte... Vom trebui să ne luptăm ca Feții-Frumoși pentru Ileana Cosânzeana... Dar n'ai ști, Cuvioșia Ta, pe unde-i cuibuită oastea lui Vodă Radu?

— Dă, bine nu știu, să ierți Măria Ta, dar auzii, că oameni de prin ținutul nostru au fost luați la oaste și duși spre Ploești.

— Auzi, Măria Ta, dela părintele Stareț — reluă căpitanul Movilă, că oastea lui Radu e strânsă la Ploești. Atunci ar fi bine să mai așteptăm pe loc, până când n'a somi întreaga noastră oaste...

— Numai decât!

Dupăce mai băură câteva clondire de de vin, Vodă cu căpitanii chetoși se sculară dela masă.

Dedeparte, pe undele vântului veneau tremurătoare, melancolice înmlădieri de bu-

cium și de corn din lagărul oștilor răzlețite pe valea Râmnicului.

Șase zile și șase nopți zăbovi oastea lui Ștefăniță Vodă pe miriștile Râmnicului, pânăcând se adunase întreagă... A șaptea zi voinicii odihniți porniră într'un avânt puternic și sălbatic. Călăreții în frunte, încovoiți, îndoiți pe oblănc, cu capetele înainte, își întindeau în vânt paloșele, săbiile și sulitele scânteietoare, tăioase, gata să le răpeadă în piepturile vrăjmașe.

(Va urma.)

## Economie.

### Expozițiile de vite ale Reuniunii rom. agricole sibiene.

Activată în 1888. Reuniunea agricolă sibiiană în cei 24 ani ai activității a aranjat, în afară de cele 6 expoziții de copii, 5 de poame, 2 de oi și 1 din industria de casă (lucru de mână femeiesc) 20 expoziții de vite de prăsilă (bovine), împreunate cu împărțire de premii în bani, sau în total 34 expoziții. Deși cu mijloace modeste, dacă nu i-s'ar fi restrâns cercul de activitate la un singur comitat, Reuniunea agricolă, judecând după isprăvile făcute în comitatul Sibiu, ar fi schimbat întreagă fața economiei române.

Scopul expozițiilor de vite nu este atât de-a da economilor ocaziunea de a-și prezenta vitele lor de rasă și de perfecțiune, ci mai mult de ai deprinde la nobilă emulațiune, ai îndemna, mai ales prin împărțirea de premii în bani, la o prăsiere mai rațională și la o îngrijire mai bună a vitelor și prepara astfel și pe economul român, ca să poată și el participa și concura la târguri și expoziții mai mari, cari se țin în locuri centrale.

Expozițiile de vite s'au ținut la 1890 în Râșinari, la 1891 în Tilișca, la 1892 în Avrig, la 1893 în Pianul-român, la 1894 în Săliște, la 1895 în Apoldul-român, la 1896 în Fofeldea, la 1897 în Boița, la 1898 în Sebeșul-săsesc, la 1899 în Sibiu, la 1900 în Mercurea, la 1901 în Ilimbav, la 1903 în Racovița, la 1904 în Rehău, la 1905 în Veștem, la 1906 în Săstiori, la 1907 în Săcădate, la 1908 în Șura-mare, la 1909 în Marpod și la 1911 în Săcel. Expoziții de vite nu s'au ținut singur în anii 1888, 1889, 1902 și în 1910.

Premiile împărțite la aceste expoziții dau suma de cor. 4.746 și anume în 1890 s'au împărțit cor. 126, în 1891 și 1892 câte cor. 260, în 1893—1897 câte 200 cor., în 1898 cor. 500, în 1899 cor. 400, în 1900, 1901 și în 1903—1908 câte cor. 200, în 1909 și 1911 câte cor. 300.

Cum, conform programului de lucru al Reuniunii, cea mai de aproape expoziție de vite de prăsilă se va aranja în comuna Sebeșul-inferior, comitetul central s'a adresat către primăria comunală de acolo cu rugămintea, ca în conțelegere cu oficial parohial, să convoace de urgență o conferență a bărbaților fruntași din localitate și din comunele învecinate în care, deliberându-se asupra acestei afaceri de interes general economic, să se hotărească ziua, luna și locul ținerei expoziției. să se aleagă comunele, ale căror locuitori să fie admiși cu vitele la expoziție, să numească persoanele, cari ar fi să între în juru și să institue de pe acum un comitet aranjator local, cum și câte o anchetă în

fiecare comună admisă, care luând în mână afacerea, să lumineze populațiunea asupra scopurilor urmărite, să îndemne la buna îngrijire și hrănire și la ținerea în curățenie a vitelor, cu cari să ia parte la expoziție.

Cunoscând zelul cărturarilor noștri din partea locului și dragostei ce i-o poartă țaranului român, speranța ne nutrește, că și această încercare de interes obștesc va contribui la lumulțirea avutului nostru național.

Sibiu, 1 Iunie 1912.

Victor Tordășianu,  
secretarul Reun.

## BIBLIOGRAFIE.

### A apărut:

„Cultura Creștină“ revista profesorilor de teologie din Blaj, Nrul 11, cu următorul cuprins:

Dr. Alexandru Rusu: Congresul din Alba-Iulia. — Zenove Păclișan: Partea Românilor din principate în lupta Ardeleților contra reformațiunii. — Dr. Victor Macaveiu: Critica biblică modernă și învierea lui Isus Hristos (III). — Vasile Cergizan: Nebune, întru aceasta noapte...! — Ioan Georgescu: Blajul de altă dată. — Cronică: Dela meeting (ar.); Purtarea poporului de rând la meetingul din 29 Maiu (sr.); Întru amintirea lui Gh. Barițiu (ar) Orfelinat (sr.); Libertate religioasă ideală (an.); Starea unei biserici ortodoxe (an.). — Cărți și reviste: Serbările dela Blaj, 1911 (sr.); Dr. Silviu Dragomir: »Correspondența epis copului Gherasim Adamovici și mișcarea de emancipare a clerului și poporului românesc în anul 1791« (zp.); »Luceafărul« (ar.). — Telefon.

O viișoară piesă poporală în 3 acte de Octavian Prie (pag. 99). Se află de vânzare la librăria seminarială din Balázsfalva—Blaj și costă 60 fl. plus 10 fl. porto.

## ALBUMUL BUNEA

în o minunată execuție tehnică și cu un cuprins bogat de peste 200 pagini.

E admirabilă coperta în mai multe colori, după originalul pictorului nostru F. C. Domșa. Urmează, numai decât la început portretul cel din urmă al canonicului Bunea în patru colori. Și alte peste 20 clișee, apoi capete artistice, suplimente, etc.

Comandele se pot face la

Adresa: Albumul Bunea — Blaj-Balázsfalva sau Librăria semin.

Vatra familiară. Indemnuri și sfaturi pentru viața casnică. Cea mai potrivită carte pentru săteni! Cuprinde sfaturi creștinești și în o foarte frumoasă limbă poporală. E editată de societatea de lectură a Clericilor din Seminarul Blajului. Se află de vânzare la oricare Librărie românească. Prețul 30 bani.

Carte de cetero maghiară pentru clasele: V. și VI. a școlii primare cu limba de propunere română, de Ioan F. Negrușiu și Petru Ungurean. Carte aprobată pentru școlile primare prin ordinul ministerial Nr. 5.9421—1910.

## Posta Administrațiunii.

Am primit și chităm abonamentul dela: Criștior de pe timpul din 1/10 1910 până în 1/9 1911. Băcia pe 1912. Borgó-Tiha pe 1912. Vaidei (distr. Orăștie) pe 1911 și 1912. I. M. Budapesta, pe 1912 pătrarul al doilea. Szilágy-Solymos pe timpul din 1/10 1907 până în 1/7 1908. Năoiu pe 1912. Mesteacăn (Kisnyires) pe 1912. Grid pe sem prim. Stăna (Felső-Bogád) sub ce nr. vă merge foaia din 20/3 1912 Cușdioara. Oficiul parohial nu s'a mutat, ci a rămas tot acolo. Binevoii a regula restanța abonamentului.

Proprietar-editor: AUREL C. DOMȘA.

Redactor respons.: AUGUSTIN GRUȚIA.

## Ingrijiti-vă de viitorul vostru!

Mijlocul cel mai bun, pentru a se scuti pe sine și pe ai săi de lipsă, este a se înscrie de membru la

### „Asociația Esehiana de Ajutorare Reciprocă“.

La aceasta asociație poate să se facă membru ori care persoană dela etatea de 21—80 ani. Pe lângă o taxă lunară de 1 cor. și taxa de cazurile de moarte, deja după un an de membie i-se solvește moștenitorului un ajutor de 2000 cor., iar devenind membrul după cel puțin 3 ani de membie, prin oare care nenorocire neputincios de muncă, i-se solvește până când trăiește o rentă lunară de 50 cor. Dacă un membru trăiește 30 de ani dela înfiere, poate ridica în bani gata 2000 cor. însă dispunând membrul că suma de 2000 cor. după moartea lui să o primească moștenitorii, i-se solvește membrului până ce trăiește o rentă lunară de 50 cor. Peste 1400 coroane taxe pentru cazuri de moarte membrul nu e obligat a solvi. Membrii dela etatea de 60—80 ani cel mult 1600 cor. Acești membri însă n'au drept la reate.

După 3 ani de membie toate plătirile se pot sista rămânând membrul asigurat pe o sumă mai mică. Se pot semna 1—2 cote (2000—4000 cor.). Atestat medical nu se recere.

Pe lângă solviri lunare moderate și taxe de mărișuri, poate fiecare a-și asigura fetele, dacă aceste n'au trecut etatea de 21 ani. Se pot semna 1—2 cote (2000—4000 cor.). Dacă o fată după 3 ani de membie rămâne orfană, înceată solvirea taxelor, iar la măriș, fata primește suma asigurată, ori dacă nu se măriș, la împlinirea etății de 24 de ani. Fetele mici plătesc taxe foarte mici, așa că se pot înscrie chiar îndată după naștere.

Răposând o fată după 3 ani de membie, solvim erezilor suma asigurată. Licuidările se fac strict în sensul statutelor.

Societatea oferează fiecărui cea mai mare garanță: cote semnate până la 15.000.000 cor. și 215.000 cor. fond de garanță.

Prospecte și blancete trimitem gratuit. Aplicăm secretari în toate orașele și bărbafii de încredere în toate comunele.

### Asociația Esehiană de Ajutorare Reciprocă.

(7) 11—24

Diracțiunea pentru Ungaria:

Timișoara (Temesvár, Hunyadi-utca 4. szám.)

Cumpărați numai dela Români!

În atențiunea economilor:

## Stropitoare de vie

— sistem Vermorel Eclair, — calitate superioară, — sistem Hero, Danubia și Austria, neîntrecute până acum, — se află de vânzare la societatea comercială

## „Consum“ din Blaj

Tot acolo se găsește în mare depozit piatră vântată, bast pentru legat via, prima, Majunga — și toți articolii și instrumentele de lipsă economilor.

Mare depozit de cement, place de izolat, hârtie cătrănită și asfaltată de acoperit, drot cu spini și sârmă de îngrădit.

60 9—10



Mare ofițină și bună.

Vânzare cu gros și detail.

Serviciu prompt și cinstit.

## MOBILE

Dermitoare, prânzere, chilio de domni, sa-  
leane, aranjare completă de hotele, cafele  
și castele, mobile de fier și de aramă, tapete,  
perdele, policandre și pianuri se spedează  
ori unde

cu bani gata sau în condițiuni de  
plată foarte favorabile.

Un mare și pompos album de mobile 1 cor.  
La aranjări complete se trimite agent cu  
medic, ori unde, fără a se socoti spese  
pentru asta.

Modern Lakberendezési vállalat  
Budapest, IV., Gerlóczi-utca 7. sz.  
(83) 68—104 (Kézponti városháza mellett).

Un admirabil tablou după originalul  
marelui pictor *Obedeanu* reprezentând pe:

### MIHAI-VITEAZUL

Cel mai războinic voevod, ne pare din acest  
tablou cu o putere de sugestie extraordinară.  
Se află de vânzare la Librăria sem. teol. gr.-cat  
din Blaj. — Prețul tabloului cor. 150 fil.

### Cadou de sărbători!

Admirabilul tablou

### Din suferințele noastre,

Reprezintă un moment dureros din  
viața noastră. — Mărime 44/68 cm.

Se află de vânzare la *Librăria Semi-  
narului teol. gr.-cat din Blaj.* — Prețul freat  
220 cor.

Institut de asigurare ardelean

## „Transsylvania“

==== SIBIU ====

Strada Cisnădiei 1—5. Edificiile proprii.  
recomandă

### Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mo-  
bile etc. în condiții avantajoase și cu  
premierii ieftine.

### Asigurări pe viață

(pentru proști și învățători confesionali romani  
gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu  
termin fix, cu platire simplă sau dublă a capitalului, asig-  
urări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre  
și asig. peșterale pe spese de înmormântare. Mai departe  
contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig.  
p. pagube la apeducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la sinea anului 1911	K.	5,275,798.28
Capitale asigurate pe viață achitate	"	5,146,556.36
Starea asigurarilor cu sfârșitul anului 1911	foc	127,763,744.—
	viață	10,921,322.—
Fonduri de întemeiere și de rezervă	cor.	2,520,492.—

Prospecte și informații se dau gratuit în  
birourile Direcțiunii și la toți agenții.

Persoane versate în achiziții cu cercuri bune de  
cunoștință se primesc în condiții favorabile în  
serviciul institutului.

(5-57-?)

A apărut

## ANTOLOGIONUL sau MINEIUL

tomul I. carele cuprinde în sine *slujbele dumnezeștilor  
sărbători, a Născătoarei de Dumnezeu și ale  
sfinților* de pe lunile: Septembrie, Octombrie, Noiembrie și  
Decembrie.

Prețul tomului I. legat în piele și cu copcii este 32 cor.  
și se spedează imediat.

Lunile din Ianuarie până în August vor fi cuprinse în  
tomul II. care e în lucrare.

Prețul tomului II, se va fixa ulterior și va fi în raport  
cu prețul tomului I.

A apărut

## Apostolul

sau Faptele și Epistolele sf. Apostoli f° 4.

Prețul leg. în piele 22 cor. leg. în lux  
face 44 coroane.